

השוכר את הפועל פרק המישי עבודה זרה עג.

עין משפט
נר מצוה

קבו א מיי פט"ו מהל
מאכלות אסורות
הלכה כח ופט"ו הלכה ו
[ופי"א הלכה א] סמג
לאון קמח טושי"ע י"ד ס"ר
קלד סעף א:
קבו ב מיי פט"ו שם
הלכה ל טושי"ע שם
סעי' ג:
קבא ג ד ה מיי [סס]
וה"ל כח טושי"ע
שם וסעף א:
קבא ו מיי שם הלכה
טושי"ע שם סעף
א:
קל ז ד מיי שם הלכה
לא טושי"ע שם סעף
ז:

איכא דאמרי רבה בר רב הונא גופיה אישתי בקנישקנין. מימה היאך היה שומה בקנישקנין נהי ללא היו חיצור מ"מ היה לו לחוש ללמא פסיק קדים זרישא עובד כוכבים ופי' ר"ח ללא מיירי עם העובד כוכבים אלא שהיה שומה עם ישראל בקנישקנין וא"ת א"כ מאי קמ"ל י"ל דקמ"ל ללא מימסר בזמן הזה משום שמחה לאפקוי ממאן דאסר זמנ' שבת לשתות בקנישקנין בזמן הזה פי' צמיה אשה (דף סז: ע"ש הע"ב): י"ן ביין ומרים במים במשהו. פ"ר"ל דדוקא י"ן נסך ממש שנתנסך לעבודת כוכבים הוא דהו' צמשהו אכל סתם י"ס צששים (ט) וכן מגע עובד כוכבים (ד) צמיס מיירי צמיס שידוע שנתנסכו לעבודת כוכבים דאי צבתס מ"ס ליכא איסור לכחותיה קמ"י י"ן שידוע שנתנסך לעבודת כוכבים אכל סתם י"ס הוא צששים אפילו מ"ן צמינו כמו כל איסורינן שצמורה וההיא לאגראדמיס עובד כוכבים דקאמר עלה בתוספתא (ז) שטיפת י"ן אוסרת צמשהו אע"ג דלא הו' ודאי נסך איכא למימר דלתיא כ"ר יהודה דלמר מ"ן צמינו אפילו צאלף לא צטיל דמי' צשאר איסורינן ועוד אומר ר"י דלפי' אס נפשיך לומר סתם י"ס צמשהו אפ"ה הו' סתם י"ס צומן הזה צששים ודוקא צימי התנאים והאמוראים שהיו בקיאים העובדי כוכבים צטיב עבודת כוכבים לאו שייכא ניסוך החמירו צבתס י"ס לאוסרו כמו י"ן נסך ממש הלכך לעיני ציטול צשאר איסורינן דמי וצטל צששים כמו שאר איסורינן: **כ"י** אהא רב דימי א"ר יוחנן המערה י"ן נסך מחבתת צבור אפי' ב"ל היום ב"ר ראשון ראשון בבל. פי' אפי' מתרצה הי"ן נסך לצסוף מ"מ אמרינן ראשון ראשון קטל משמע הכא דרב דימי סבד קמח קמח קמח צטיל ותימה דצבצורות פ' הלוקח (דף כג.) אמרינן הלוקח ליר מע"ה משיקו צמיס וטהור ממה נפשך אי רוצה מיא ניכחו הא עביד ליה השקה ואי רוצה ליר ציר לא בר קבולי טומאה היא פי' ומיעוט מיא דלית ליה צטיל דציר הוא רב ומשיק עלה לא שנו אלא לצטול בהו' פתו אכל לקדירה לא דמלא מ"ן את מינו ויעוד ולא אמר קמח קמח צטיל ורב דימי קאמר לה להא שמעתתא הסם ועוד קשיא דרבי יוחנן ארדבי יוחנן דצשמעתינן א"ר יוחנן ראשון ראשון

מתני' ומ"ס צמיס כו'. מ"ס שנתנסכו לעבודת כוכבים נפלו צמיס דהיתר: **גמ' ראשון ראשון.** שנפל צטיל (ה) ציין כשר צצבור ומותר בהנאה. והאי דקמ"י לקמן (דף עז.) י"ן נסך שנפל צבור כולו אסור מוקי לה כשנפל צבצית גדולה **היטירה.** ולא אמרי' קמח קמח צטיל ליה צבור: **היטירה** לגו איסורא. דקמח קמח דהיתירא צטיל ליה: **ה"ג** י"ן צמיס צומן טעם: **מאי** לאו חמרא דאיסורא לגו מיא דהיתירא. וקמ"י מכי יהיב טעמא (ו) צחמרא מימסר: **ה"ג** לא חמרא דהיתירא צגו מיא דאיסורא. ואשמעינן דכל כמה דיהיב מיא טעמא צחמרא אימסר עד שיצטל טעם הי"ן את טעם המ"ס כגון דנפיל כוליה כחדא ללא אפשר לתיא דאיסורא לצטיל (ז): **ה"ג** ומדרישא מיא דאיסורא סיפא נמי מיא דאיסורא וקמ"י סיפא מיס ציין צומן טעם. אלמא איסורא צגו היטירה אע"ג דרובא דהיתירא לא אמרינן קמח קמח צטיל: **אמר** לך רב דימי כולה מתני' היטירה צגו איסורא ורישא. מיא דאיסורא וסיפא מיא דהיתירא. ואין הלכה כרב דימי שהרי צא רב יצחק והחמיר צא רבין והחמיר ולקמן [ע"ז] פסקינן י"ן נסך צמינו צמשהו: **לרלו קטן** גרסי'. והוא פך קטן. ובעירובין לגבי צבדים צ' אחרון (דף קג.) גרסינן ללול קטן והוא קשר של משי: **רואין** את היסור כאילו אינו. ולא אמרינן הרי נאסר כל הי"ן ורבה הי"ן על המ"ס דהא הו' חמרא רוצה אלא צאיסור שנפל גרידא משערינן ואיכא מיא רוצה אלמא פליג רבין ארדבי דימי ואשמעינן דמיא הוא דמנצטל חמרא אכל חמרא לא מנצטל חמרא: **סהל.** קודם י"ן נסך דכי נפל י"ן נסך אשכחיה מיא וצטולה: **מלא מ"ן את מינו.** לצסוף ויעוד כלומר נחמוז וניתוסף איסורו ורצה י"ן על המ"ס. ולשון יעוד (א) כאש אשר יעור משנתו כמו (ז) הניעור צלילה וכל היכא דמי מלא מ"ן את מינו ויעוד היינו פירושה. וש שמפדשינן ויעוד נוער מתורתו ראשונה ונדבך צבצירי ונחמוז וא"כ נוער מיצעי ליה: **ואיכא דמתני'.** להא דרב שמואל צר יהודה אמתני': **מאן דמסני** לה אמתני' לא צעי סהל. ואפי' נפל קימון לצסוף ס"ל דמנצטלין מיס את האיסור: **ומאן דמתני אמילתיה דרבין צעי סהל.** דאי לאו תחלה אתא לאשמעינן מאי קמשמע לן

איכא דאמרי רבה בר רב הונא גופיה אישתי בקנישקנין: מתני' י"ן נסך אסור ואוסר בכל שהוא י"ן ביין ומ"ס במים בכל שהוא ביין במים ומ"ס ביין בנותן טעם זה הכלל מ"ן במינו במשהו ושלא במינו בנותן טעם: גמ' כי אתא רב דימי א"ר יוחנן המערה י"ן נסך מחבתת לבור אפילו כל היום כולו ראשון ראשון בטל תנן י"ן נסך אסור ואוסר בכל שהוא מאי לאו דקא נפיל איסורא לגו התירא י"ל דקא נפיל התירא לגו איסורא ת"ש י"ן במים בנותן טעם מאי לאו דקא נפיל חמרא דאיסורא למיא דהיתירא י"ל דקא נפיל חמרא דהיתירא למיא דאיסורא וקמ"י סיפא מיס ביין בנותן טעם אמר לך רב דימי כולה מתני' התירא לגו איסורא ורישא דקא נפיל חמרא דהיתירא למיא דאיסורא סיפא דקא נפיל מיא דהיתירא לחמרא דאיסורא כי אתא רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן המערה י"ן נסך מצרצור קטן לבור אפילו כל היום כולו ראשון ראשון בטל ודוקא צרצור קטן דלא נפיש עמודיה ואבל חבית דנפיש עמודיה לא כי אתא רבין אמר רבי יוחנן י"ן נסך שנפל לבור ונפל שם קיתון של מים רואין את ההיתר כאילו אינו והשאר מים רבין עליו ומבטלין אותו כי אתא רב שמואל בר יהודה א"ר יוחנן י"ל שנו אלא שנפל קיתון של מים תחלה אבל לא נפל שם קיתון של מים תחלה (ב) מצא מ"ן את מינו ויעוד איכא דמתני לה אמתני' י"ן ביין כל שהוא אמר רב שמואל בר יהודה א"ר יוחנן לא שנו אלא שלא נפל שם קיתון של מים אבל נפל שם קיתון של מים רואין את ההיתר כאילו אינו והשאר מים רבין עליו ומבטלין אותו מאי איכא בין לדמתני לה אמתני' בין לדמתני לה אדרבין ומאן דמתני לה אדרבין בעי תחלה איתמר י"ן נסך שנפל לבור ונפל שם קיתון של מים אמר

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה ראשון וכו' צטיל ברוב ציין וכו' שנפיל חבית גדולה שנשברה ונפל: (ב) ד"ה ה"ג י"ן וכו' מאי לאו וכו' יהיב טעמא חמרא במיא מימסר פ"ל וה"ל: (ג) ד"ה ה"ג י"ן לא וכו' טעמא דחמרא צמיס: (ד) תוס' ד"ה י"ן וכו' וכן מגע עובד כוכבים דומיא צמיס דמיירי צמיס: (ה) ד"ה כי אתא וכו' שנפל לבור כולו אסור בהנאה וי"ל דנפל צפסע:

(א) רש"י ד"ה ראשון וכו' צטיל ברוב ציין וכו' שנפיל חבית גדולה שנשברה ונפל: (ב) ד"ה ה"ג י"ן וכו' מאי לאו וכו' יהיב טעמא חמרא במיא מימסר פ"ל וה"ל: (ג) ד"ה ה"ג י"ן לא וכו' טעמא דחמרא צמיס: (ד) תוס' ד"ה י"ן וכו' וכן מגע עובד כוכבים דומיא צמיס דמיירי צמיס: (ה) ד"ה כי אתא וכו' שנפל לבור כולו אסור בהנאה וי"ל דנפל צפסע:

הא רבין נמי הכי קאמר: צטל וצנדרים (דף טו:) א"ר יוחנן (ז) גידולינן של תרומה שגדלו ורבו גידוליו על עקרו אסור אפי' לכהן לאוכל משום טבל ולא אמרינן אכל אס נפל כל כך מן הנסך לסיכוינן צין הכל שאין צהיתר ס' כדי לצטלו אסור משום דמלא מ"ן את מינו ויעוד ותדע שכן הוא דאי לא תימא הכי וכו' אס היה אדם מערה חלב צקדירה של היתר מעט מעט צצירוינן עד שנתרצה החלב לצסוף כל כך שהיה צו צומן טעם לקדירה וכו' תעלה על דעתך שהוא מותר משום קמח קמח צטיל אלא ודאי לא אמרינן קמח קמח צטיל כיון שיש כל כך מן האיסור לצסוף שהוא נותן טעם ואס תאמר כיון דעד ס' קאמר דפ"ר"ל אס כן מה חידוש הוא זה לאשמעינן שהיא צטל עד ס' וי"ל דתאם לאשמעינן דאף על גב דקמ"י מתני' י"ן ציין צמשהו ללא מיירי צאיסורא לגו היטירה אלא מיירי צהיתירא לגו איסורא ורישא דפי' רש"י דפי' קמח קמח צטיל אפי' אין צו ס' הא (ט) אסרינן צמתני' (דף עז.) י"ן נסך שנפל לבור (ז) וי"ל דנפל צפסע אהא צקילוח אהא דלא אמר קמח קמח צטיל אכל הכא שנפל טיפה אחר טיפה מותר משום דאמר קמח קמח צטיל (ט) ר"ל י"ן במים בנותן טעם מאי לאו דקנפיה חמרא דאיסורא לגו מיא דהיתירא. וקאמר דלא אמרינן קמח קמח צטיל וקשיא לרבי יוחנן וא"ת ומאי קשיא האמרינן לעיל דלא אמרינן קמח קמח צטיל כי אס עד ס' וא"כ שפיר קאמר דאוסר בנותן טעם דהיינו כי ליכא ס' וי"ל דהכי פריך מאי לאו דקנפיל לגו היטירה ומלהא סיפא מיירי צאיסורא לגו היטירה רישא נמי דקמ"י י"ן ציין צמשהו מיירי צבה"ג דנפל איסורא לגו היטירה וקמ"י נקט חבית אכל גיגית דנפיש עמודיה אב"ל חבית דנפיש עמודיה לא. פ"ר"ל דה"ה רב דימי דאמר צבצית דוקא נקט חבית אכל גיגית דנפיש עמודיה טפי מחבית לא אמר קמח קמח צטיל (ט) ר"ל י"ן ההיתר בהי"ו אינו בו. רבין אתא לאלפוגי ארדבי דימי לאשמעינן דוקא מיא מנצטלין חמרא אכל חמרא לא מנצטל חמרא דל"ן הלכה כרב דימי שהרי אחר רב דימי צא רב יצחק והחמיר וצא רבין והחמיר וצ"ל טעם זה דארדבי היה לנו לפסוקי צשל אפרים כדברי המיאל והיינו כרב דימי דמיא רב דימי מכוולו מ"מ נראה דהלכה כרבין ולא כרב דימי ולא מטעמיה דרש"י אלא משום דרבין צר סמכא הוא טפי כדתיאם ציבמות פ"ק הבא על צימתו (דף טז:):

הא רבין נמי הכי קאמר: צטל וצנדרים (דף טו:) א"ר יוחנן (ז) גידולינן של תרומה שגדלו ורבו גידוליו על עקרו אסור אפי' לכהן לאוכל משום טבל ולא אמרינן אכל אס נפל כל כך מן הנסך לסיכוינן צין הכל שאין צהיתר ס' כדי לצטלו אסור משום דמלא מ"ן את מינו ויעוד ותדע שכן הוא דאי לא תימא הכי וכו' אס היה אדם מערה חלב צקדירה של היתר מעט מעט צצירוינן עד שנתרצה החלב לצסוף כל כך שהיה צו צומן טעם לקדירה וכו' תעלה על דעתך שהוא מותר משום קמח קמח צטיל אלא ודאי לא אמרינן קמח קמח צטיל כיון שיש כל כך מן האיסור לצסוף שהוא נותן טעם ואס תאמר כיון דעד ס' קאמר דפ"ר"ל אס כן מה חידוש הוא זה לאשמעינן שהיא צטל עד ס' וי"ל דתאם לאשמעינן דאף על גב דקמ"י מתני' י"ן ציין צמשהו ללא מיירי צאיסורא לגו היטירה אלא מיירי צהיתירא לגו איסורא ורישא דפי' רש"י דפי' קמח קמח צטיל אפי' אין צו ס' הא (ט) אסרינן צמתני' (דף עז.) י"ן נסך שנפל לבור (ז) וי"ל דנפל צפסע אהא צקילוח אהא דלא אמר קמח קמח צטיל אכל הכא שנפל טיפה אחר טיפה מותר משום דאמר קמח קמח צטיל (ט) ר"ל י"ן במים בנותן טעם מאי לאו דקנפיה חמרא דאיסורא לגו מיא דהיתירא. וקאמר דלא אמרינן קמח קמח צטיל וקשיא לרבי יוחנן וא"ת ומאי קשיא האמרינן לעיל דלא אמרינן קמח קמח צטיל כי אס עד ס' וא"כ שפיר קאמר דאוסר בנותן טעם דהיינו כי ליכא ס' וי"ל דהכי פריך מאי לאו דקנפיל לגו היטירה ומלהא סיפא מיירי צאיסורא לגו היטירה רישא נמי דקמ"י י"ן ציין צמשהו מיירי צבה"ג דנפל איסורא לגו היטירה וקמ"י נקט חבית אכל גיגית דנפיש עמודיה אב"ל חבית דנפיש עמודיה לא. פ"ר"ל דה"ה רב דימי דאמר צבצית דוקא נקט חבית אכל גיגית דנפיש עמודיה טפי מחבית לא אמר קמח קמח צטיל (ט) ר"ל י"ן ההיתר בהי"ו אינו בו. רבין אתא לאלפוגי ארדבי דימי לאשמעינן דוקא מיא מנצטלין חמרא אכל חמרא לא מנצטל חמרא דל"ן הלכה כרב דימי שהרי אחר רב דימי צא רב יצחק והחמיר וצא רבין והחמיר וצ"ל טעם זה דארדבי היה לנו לפסוקי צשל אפרים כדברי המיאל והיינו כרב דימי דמיא רב דימי מכוולו מ"מ נראה דהלכה כרבין ולא כרב דימי ולא מטעמיה דרש"י אלא משום דרבין צר סמכא הוא טפי כדתיאם ציבמות פ"ק הבא על צימתו (דף טז:):

(א) ועירובין ט. צבורות כב. כג. (ג) צ"ל טושי"ע: כמו טומאה צטילה ויעודה. (א) וצ"ל ד"ה (ז) וצ"ל פ"ב מ"ד. (ט) וכן מ"ס צמיס מיירי צמיס שידוע שנתנסכו צל"ל ר"מ. (ז) ופ"ק ה"ה צ"ב. (ז) ע"ש וסא אהא צל"ל של חמרא. (ט) דפ"ר"ל אמרינן. (ז) וי"ע תוס' צבת סה: ד"ה שמה ומ"ס צ"ק: ד"ה אומר ומ"ס חולין פ"ו: ס"ה רואין חמרא. (ט) וי"ע תוס' וי"ע מ: ד"ה עירה ומ"ס צממת כב. ד"ה הדב"ל.

גליון הש"ס
תוס' ד"ה כי וכו' היינו ק"ר שיפול שם. עיין צבת דף סה ע"ב מוס' ד"ה שמה ועיין צבורות דף כה ע"ב צ"ל ד"ה אכל ויזמא דף מ ע"ב מוס' ד"ה עירה: בא"ד מה חידוש הוא הו' לא וכו' להצין הא חידוש הוא אף דאלו נפל צבת אהא לא מהי"ן ס' צהיתר מ"מ נפיל צקילוח אמרי' קמח קמח צטיל ואי דקשייתם מ"י הפרש מה וצבת אהא נמי לצטל צ"ל דמ"ש שמה קטן נמשהו גדול הו"ל להקשות צפשיטות דלמאי צריכס ל"ל קמח קמח צטיל הא אף אס חמ"טף ללל הנפילה לשתמי דהו' ס' וסא אמרי' אומר ר"ל אכל חבית לא חיה לא צפסע צצירוח וכו':

מוסף רש"י
ועיור. נחמוז על יד מינו ויעוד משנתו שהיה צחלה צטל אכל שאינו מינו וזומתו צבצורות (כב.) טומאה צצטלה וצורה ויעודה (שורבין ט. ט.)